

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se pri-
mesc. — Manuscrisurile nu se
retrimit.

INSERATE
se primesc în Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ÎNȘTIȘĂRI:
în Viena: la N. Duker Nachf.
Nux. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erszébet-közt).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmonă pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fă și învoială. — RECLAME pe
pagina 8-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA” iese în Măgare și.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 or., pe șase luni
12 or., pe trei luni 6 or.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumesc la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, oraș în
I. Pe un an 20 or., pe șase
luni 10 or., pe trei luni 5 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 or., pe 6 luni 12 or., pe trei
luni 6 ordoane. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 7.

Brașov, Sâmbătă 11 (24) Ianuarie.

1903.

Ce vrea Apponyi?

S'a scris deja prea mult despre „dorințele” și „postulatele” militare ale lui Apponyi, fără ca să se știe care anume sunt aceste dorințe și postulate.

Se vorbea despre nisele aspirațiunii, cărora le-a fost dat expresiune contele Apponyi încă de când cu debaterile militare în dieta de la 1889 și se făceau combinațiuni cu privire la cererile, ce le-a formulat în scris președintele camerei și le-a comunicat ministrului-președinte Szell cu scop de a-l îndemna să ia asupra-și a interveni pentru realizarea lor, drept compensațiune față de noile jertfe, pe cari cercurile militare din Viena le pretind de la Ungaria.

Acum se știe cari sunt faimoasele dorințe ale lui Apponyi și soții. Ele au fost date pe față în diarul „Neue freie Presse” spre cea mai mare surprindere a acelor, cari aveau să tină sfat asupra lor și să ia o hotărâre înainte de conferența clubului liberal, ce se va întruni astă seară.

Din capul locului atitudinea lui Apponyi ne-a făcut impresiunea, că este rezultatul unui plan mai dinainte combinat, care plan are de scop a stărce în ce privește armata comună decât nu imediat, cel puțin în viitorul cel mai apropiat dela cercurile militare unele concesii în interesul național maghiar.

Afară de contele Apponyi numai trei inși știeau de planul acesta și cunoscneau dorințele lui: primul ministru Szell, ministrul de honveđi Fejervary și contele Iuliu Andrassy. Acești trei aveau să pregătescă și ordinea de bătaie pentru conferența clubului guvernamental și pentru ședințele viitoare ale camerei, care va începe dezbaterile proiectelor militare.

S'a înfățișat lucrul așa, că Apponyi cu vr'o 40 de prieteni ai săi din partida liberală, cari odinioară aparținut fostei „partide naționale”, face grozavă presiune asupra lui Szoll, și că din cauza acosta primul ministru e în mare strîmtoare.

În situațiunea acosta îi este firesce mai ușor primului ministru a pretinde ca cei din Viena să facă ceva pentru liniștirea undelor furioase.

De aceea a trebuit să supere mult pe cei inițiați, că prin indiscrețiunea cuiva planurile lor s'au dat publicității înainte de vreme.

Nouă ne pare bine de acosta dăstănuire, fiind că printr'ensă s'a dat pe față mai curând noul complot, ce se urzesce în contra naționalităților nemaghiare.

Între pretensiunile lui Apponyi cea mai „națională” (în sens șovinist) este aceea, de a se lua dispozițiunii legale, ca „în viitor un supus ungar să nu pôtă dobândi rangul unui oficer în armata comună decât numai dacă va scii unguresce” — excepțiune să se facă numai cu Croații.

„Pintr'asta”, dice Apponyi, „să se facă sfârșit aparițiunii, ca inteligența naționalităților noastre nemaghiare să pôtă afirma cu drept, că are mai multă trebuința de limba germană decât de cea maghiară”.

A doua pretensiune curat șovinistă, ce o ridică Apponyi, este următoarea:

„Să se împartă cercurile de întregire așa, ca, pe cât e posibil, să nu se înființeze regimente cu timbru curat național, adecă regimente, cari să fie compuse numai din soldați de naționalitate nemaghiară. Din contră, împărțirea cercurilor să se facă așa ca să pôtă fi formate regimente cât mai multe, în care limba regimentului să pôtă fi cea maghiară”.

Ba contele Apponyi ar merge chiar un pas mai departe, și ar cere

a se da câte o parte din contingentul de recruți a unuia său a altui cerc altor regimente, numai și numai spre a puté atinge acest scop național de a se forma cât mai multe regimente maghiare. Pe baza unui ordin eventual al Majestății Sale, ministeriul de războiu ar puté — dice Apponyi — să facă foarte mult pentru cauza maghiară printr'o astfel de dislocațiune.

Eată ce a propus Apponyi între altele, în memorandumul său, primului ministru.

Nu ne indoim, că aceste propunerii șoviniste vor fi aflate în sufletul inrudit al lui Szell cel mai cald răsnet. Dér ore se va gândi el ceva mai profund asupra consecuențelor ce le ar avé introducerea nemulțumirilor și certelor naționale în sinul armatei comune?

Unde ar ajunge armata, unitatea și disciplina ei, dacă ea ar fi folosită ca obiect de experimentări pentru înaintarea cauzei șoviniste maghiare?

Și ce înțeles ar avé, de exemplu, ca un Român său German din Ungaria, care după lege nu este dator a scii unguresce, afară decât într'o funcțiune de stat, să nu pôtă deveni oficial în armata, a căreia limbă oficială e cea germană, dacă nu cunoscce limba maghiară și să rămână în veci sergent, pe când soții săi supuși austriaci vor puté să avanseze în aceleași regimente fără de nici o piedecă?

Nu credem că administrațiunea superioară de războiu se va puté învolvre odată la astfel de sprijinire a cauzei șoviniste maghiare în armată, care ar însemna destrămarea acesteia.

Monarchul și obstrucțiunea din „Reichsrath”. Cu ocazia balului de la Curte, Maj. Sa a convorbit cu vicepreședintele Reichsrathului Kaiser pe care — după foile vienese — l'a întrebat:

— Te-ai restabilit în urma oboselilor, ce ți-le-a pricinuit obstrucțiunea?

— Da, Majestate.

— Mă bucur, dice monarchul, că partidele, cari vréu să lucreze și-au dat mâna pentru a desarma obstrucțiunea. Cred că fără de modificarea regulamentelor camerei nu pôte fi vorba despre o lucrare liniștită a parlamentului. Partidele mai mari ar trebui să gândească la acosta.

Și totuși în „Reichsrath” continuă obstrucțiunea și scenele sgomotose, provocate de Cehii radicali și de Germanii radicali. O astfel de ședință sgomotosă a fost și aceea de la 21 Ianuarie.

Ungurii în România. Am publicat la timpul său constatările diarului maghiar din Bucuresci „Bukaresti Magyar Ujság” în cari față cu afirmările deputatului Hegedüs Lorant, care susținea în dietă că, Ungurii în România ar fi persecutați, se arată liberalismul guvernului român, care nu numai, că nu-i persecută pe Unguri, dér le acordă toate libertățile, până și arborarea steagului lor național și purtarea emblemelor lor proprii.

Față cu constatările loiale ale diarului maghiar din Bucuresci, „Br. L.” pretinde a scii mai bine lucrurile de aici din Brașov, decât frații lor din Bucuresci, și dă tot pe cordera veche, susținând, că Ungurii din România ar fi persecutați. — Să înțelege, adevărul îți vine greu să-l recunosc, când nu-ți dă mâna.

Proiectele militare.

(Pretensiunile lui Apponyi — Indiscrețiune — Atitudinea partidelor din opoziție. — Obstrucțiune).

Diarele din Budapesta aduc sciri interesante. Ele relevă lupta cea mare ce s'a încins încă de pe acum în jurul proiectelor militare, a căror dezbateri se va începe în ședința de mâne, Sâmbătă, a dietei.

S'a vorbit mult de câte-va zile despre așa numitele pretensiuni ale contelui Apponyi în ce privește anumite reforme, pe cari membrii fostului „partid național”

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Prima piesă.

De Alphonse Daudet.

Oh, câtă vreme a trecut de-atunci!
Era într'o zi frumoasă și caldă din luna Februarie, în anul 1862. Eram departe, foarte departe de Paris, pe deplin mulțumit și încântat, tocmai în fundul Algeriei, în valea Chelifului. Locul în care mă găseam era o câmpie întinsă, de vreo trei-deci de leghe de lungă, care era mărginită în dreapta și în stânga de șiruri de munți înalți. În fața mea, în dreapta, în stânga, pretutindeni în sfârșit, erau șiruri lungi de palmieri înalți, drepti, șiruri de lauri, de portocall, printre cari curgeau rufulețe mici, cu apa curată, limpede. În ziua aceea fusei la vânătoare de dimineața până cătră amiazi; atunci căldura devenind insuportabilă, ne întorserăm și ajungând la locul, în care ne aședăram mai târziu, prietinel meu Aga Bovalem dete ordin servitorilor, cari ne însoțiau, să întindă în grabă cortul.

Ne aședăram în cort, cătră use, ca să putem privi înainte. Afară, în fața noastră, cafegiul începuse să prepare cele trebuincioase pentru cafea turcăscă, pe când noi așteptam fumând delicioasa beutură orientală. Eram cinci inși, afară de servitori: Bovalem-Bou-Cherifa, Si-Sliman, Sid' Omar, Aga Ataf și eu. Stam întinși pe covore, apărăți de rațele ferbinți ale sórelui, de pânza grosă și albă a cortului.

Îmi plăcea mult vremea aceea și așa fi voit să nu se mai sfârșescă nici-odată. Rare-ori în viața mea, mă simțeam așa de bine, ca în orele acelea. Și totuși, gândind mai târziu la timpul petrecut în Algeria, avui ocazie să observ bine de tot, ce neconstantă e natura, firea noastră omenescă. Acum n'ași puté nici-odată să gândesc la zilele acelea, petrecute pe cóstele Africeii, fără să regret din inimă, că nu mai sunt acolo, și atunci, când mă găseam acolo, trebuie să mărturisesc, că gândeam mereu la Paris, la Parisul pe care îl părăsisem și de care mi-era dor.

Da, regretam Parisul, pe care mă silise să-l părăsesc sănătatea mea sdruncinată, regretam Parisul, cu tot aerul său

stricat, îl regretam pentru miile de atracții, ce le avea, pentru cărțile sale, cari apăreau zilnic, diarele sale, serile, cari le petreceam în teatre, pentru setea aceea după artă, entuziasmul acela nesfârșit și cu deosebire pentru aceea, că acolo îmi lăsasem prima mea piesă dramatică, prima mea piesă, despre a cărei primire la marile teatre Odéon aușisem tocmai în ziua plecării mele de acolo!

Fără indoială, peisajul, pe care îl contemplam, stând în ușa cortului, avea un farmec deosebit pentru mine, cu toate că în momentele acelea chiar și schimbat din totă inima Algeria și Atlasul, pe Bovalem și pe ceilalți prietini, cerul albastru, șirurile de palmieri și de lauri, pentru învechita colonadă a teatrului Odéon de la Paris și pentru salele sale, pline cu portretele celor mai renumiți artiști.

Dér eram în Algeria! Îmi petreceam în societatea șefilor triburilor arabe, societate pitorescă, frumoasă, însă unde aveam o conversație foarte puțină, din cauza neciinței de limbă.

Cum se întâmplase, că eram acolo tocmai atunci, când la Paris, și directorul, și regisorul și suflerul, totă ceta actorilor în sfârșit, se ocupau cu piesa mea! Și luat de gândul, că ce s'o fi petrecând la Paris, cum vor fi discutând la teatrul Odéon asupra piesei mele, n'am mai dat atenție la nimic și uitându-mă în nescire înainte, dădui curs liber gândurilor mele...

Mă desfătam în aroma pătrunzătoare și prospătă a pădurilor de portocall și de lămâi, când ar fi trebuit să mă defectez în mirosul de aer închis și muced, pe care îl au salele de teatru. Și par'că vedeam în momentele acelea, ceremonia împreună cu cetirea piesei înaintea trupei întregi, apoi repetițiile, apoi scena, scena misterioasă, acoperită cu decoruri. Apoi prima reprezentare a piesei mele, fațada teatrului, vârsând pe ferestrele sale potopul de rațe de lumină până în piață, trăsurile cari se opresc la scară, mulțimea ce vine neîncetat... Cât despre mine, par'că mă vedeam stând în cafeneau din fața teatrului, așteptând cu nerăbdare începutul piesei.

...Și în sfârșit, par'că vedeam înce-

ar dori să le introducă în armată. Contele Apponyi și-a resumat pretensiunile sale într'un memorandum despre care n'aveau cunoștință, decât următorii: miniștri Coloman Szell, br. Geza Fejervary, contele Iuliu Andrassy, apoi Arpad Szentivanyi și Francisc Bolgar.

Ce se întâmplă însă? Cine va a comisi o indiscrețiune și a comunicat diaru-lui vienes „Neue Freie Presse“ punctele cuprinse în manuscrisul lui Apponyi. Indiscrețiunea aceasta a produs senzație în lumea politică din Budapesta și adăncă consternare în partidul guvernamental, unde se discută acum viu asupra întrebării, că cine a putut să comunice diaru-lui vienes cuprinsul memoriului apponyist. „Neue Freie Presse“ declară, că le-a primit de la un politician al fostului „partid național“ (apponyist). Nu se dă însă creșdemânt acestei declarații. Cine le-a comunicat deci? Apponyi? El nu pută face aceasta. Coloman Szell? Acesta a declarat pe cuvântul său de onoare în club, că nici n'a arătat măcar nimănui manuscrisul lui Apponyi. Tot așa au declarat contele Iuliu Andrassy, br. Geza Fejervary. Rămâne Bolgar și Szentivanyi. Dăr nici despre acestia nu se presupune, că ar fi descoperit secretul.

Să vedem însă ce pretinde, după „Neue Freie Presse“, d-l Apponyi:

- 1) Serviciu activ de doi ani.
 - 2) Stabilirea pe timp mai îndelungat a contingentului de pace și războiului.
 - 3) Reforma codului penal militar.
 - 4) Desființarea legii despre chemarea extra-ordinară sub arme a rezerviștilor de întregire.
 - 5) Reducerea contingentului rezerviștilor de întregire în armata comună și augmentarea acestui contingent la honvedime.
 - 6) Transferarea ofițerilor maghiari la regimentele maghiare.
 - 7) La regimentele maghiare să nu pótă fi ofițer acela, care nu cunoșce limba maghiară.
 - 8) Reforma emblemelor armatei comune.
 - 9) Ministrul comun de război să n'aibă nici o ingerență în cestiunea contingentului de recruți și la scutirea de serviciu.
 - 10) Arondarea districtelor de întregire, pentru-ca să fie pe cât e posibil mai multe regimente maghiare.
- Aceste sunt pretensiunile lui Apponyi în jurul cărora se face atâta svon. Diarele opoziționale afirmă, că contele Apponyi ar fi *capitulat*, după-ce Szell s'e-l fi asigurat, că se va ocupa de ele atât guvernul, cât și factorii conducători ai armatei. Ba se afirmă, că între Apponyi, Szell și Fejervary s'a stabilit o învoială.

Intr'aceea partidele din opoziție (fracțiunile partidului independist și partidul popular) au declarat în ședința de Miercuri a dietei, — prin oratorii lor, că vor

desfășura lupta cea mai intransigentă în contra proiectelor militare.

În numele partidului independist a vorbit *Barabas Bela*. El a cerut, ca proiectele să se ia de la ordinea zilei, căci la din contra, partidul său va usa de toate armele posibile, ca proiectele acestea să nu devină lege.

În numele partidului popular a declarat *Rakovszky* de asemenea, că în contra proiectelor se va desfășura lupta cea mai energică. „*Opoziția — dișe Rakovszky — ar fi nevrednică de numele ei și n'ar merita să ocupe loc în această cameră, decât n'ar întrebuița toate mijloacele posibile în contra acestui proiect*“.

Același lucru l'a spus și *Szederkenyi* în numele fracțiunii ugroniste.

Partidul independist-kossuthist a hotărât în conferența confidențială de Marți, să facă *obstrucțiune*.

O scire telegrafică din Viena spune, că și radicalii Cehi și socialiștii au decis să facă obstrucție în contra proiectelor militare. Cehii tineri și Germanii n'au luat încă o hotărâre definitivă.

Serbarea Ligei culturale.

La 4 Ianuarie v. s'a ținut la Ateneul din București serata literară și artistică în favorul Ligei culturale.

D-l Gr. G. *Tocilescu* a răspuns invitațiunii comitetului central al Ligei, și în prima parte a seratei de Sâmbătă 4 Ianuarie c. a desvolat timp de o oră, frumoasă și instructivă conferință cu titlul „De la frați“.

„Un rege antic, începe d-l *Tocilescu*, ne spunea mai acum vre-o 35 de ani *Vasilie Alexandrescu-Urechia*, a fost publicat un ciudat concurs, pentru deslegarea unei enigme. Va avé cel mai mare dar, a diș curiosul rege, acela care îmi va spune, care e lucrul cel mai de preț pentru un popor. Unii au diș, nu e alta decât *libertatea*, la care ciudatul monarch a pus să se înscrie imediat în Constituța statului său libertatea.

După un an supușii se săturaseră de libertate, fiind-că acesta după ei era licența de a face totul cum votau; după placul lor. Negresit, că premiul nu s'a acordat și concursul din nou s'a publicat. Au diș atunci unii din supușii lui, că *dreptatea* e lucrul cel mai de preț pentru un popor, dăr mulțimea striga, că nu e acesta. Ce să fie atunci acest mare bun pentru o națiune? *Lingușitorii* au diș: un rege mare, bun, viteț și înțelept ca tine, adresându-se monarchului, e cel mai mare bine pentru un popor. Înțeleptul monarch a dat acestor omenii ranguri și onoruri, dăr premiul nu l'a acordat nimănui. Veniră atunci economiștii cari, spusera Regelui că cel mai de preț lucru pentru o națiune ar fi dezvoltarea avuțiilor naționale. Se înțelege, Regele a chemat pe ministrul său de finance și i-a ordonat să înscrie în budget nouă resurse, să înființeze monopoluri etc., dăr n'a acordat nici economiștilor premiul. Enigma

a deslegat'o un călător, care a spus suveranului: țera măriei tale e inconjurată de dușmani; ai amicii pentru dișe negre? nu căuta prietini nici la nord, nici la sud, ci caută-i acolo unde sunt *omeni de același neam*.

Priceputul monarch acordă premiul acestui călător.

Întâi de toate națiunea și pe urmă celelalte, étă cel mai mare bun pentru un popor.

Acéstă povestire e cea mai bună în-troducere ca și cea mai nemerită concluziune, pentru o conferență al cărei titlu e „de la frați“.

Numai considerând aședarea geografică a némului românesc între neamurile înconjurătoare, vom pricepe adevărul înfeles al acestei povești și vom puté vedé unde sunt amicii sfătosului bătrân. Fără naționalitate nu e libertate: Românii s'au lipsit de libertate pe prețul naționalității lor. „Ceea-ce e apa pentru pești, dișea la 3 Maiu 1848 Bărnuțiu, aerul pentru sbrătoare și animale în genere, și lumina pentru vedere, aceea e naționalitatea pentru ori-care din noi; ea ne-a crescut; de suntem vii în ea trăim, de suntem supărați ea ne mângâie. Naționalitatea e libertatea noastră cea din urmă și limanul salutei noastre viitoare...“

Apoi d-l *Tocilescu*, urmăresce cu ajutorul unei hărți aședarea geografică a Românilor, transportând auditorii prin plastice descrieri prin încântătoare pozițiuni muntoase ale Ardealului și Maramureșului, prin nu mai puțin frumoșele întinse câmpii ale Banatului și Crișanei, ducându-i însoțiți de salutările cordiale ale fraților de peste munți prin pitorescile peisagii ale năpăstuiților Arâmâni din Pind și din Balcani.

Arată în trecăt aședarea Românilor din regiunile Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului, ca și locuințele celorlalte popóre, cari separă pe Românii din Ardeal de frații din regat, Sașii și Secuții.

În Maramureș elementul românesc e prosper, dăr vecinătatea cu Rutenii îl periclitéză; Românii din Basarabia, asemenea sunt amenințați de rusificare, cu toate că acum după 90 de ani Românii din Basarabia vorbesc numai românesc și colonii ruși din acéstă parte își perd fisionomia lor națională și s'e moldovenesc. După date statistice certe, num rul Românilor din Basarabia a sporit, sunt ađi un milion și ceva. Rusia însă are o puternică armă contra elementului românesc, armă de temut, e Biserica priu ajutorul căreia Rusia speră să rusifice pe Români.

În Banat elementul românesc e destul de însemnat și încercarea guvernului unguresc de a slăbi pe Români prin colonii unguresci, n'a avut succes.

După acestea d-l *Tocilescu* dă o deosebită atenție elementului românesc de la sudul Dunărei și în special Românilor macedonenii, constatând, contrar văderilor unora, puterea de vitalitate a acestui element între diversele naționalități, cari încercă să-l înghită.

În partea a doua a conferenței d-sale d-l *Tocilescu* întreprinde un excurs istoric trecând în revistă toate importantele evenimente din istoria generală a Românilor din afară de regat, evocând, în același timp toate marile figuri ale luptătorilor pen-

tru neam, de cari istoria acestora nu e lipsită.

Conferența — spune „Conservatorul“ — a fost ascultată cu un viu interes de cei prezenți: ea a avut un mare succes și, pe lângă dese aplause cari subliniau cuvintele conferențiarului, d-l *Tocilescu* a fost la sfârșit rechemat de câte-va ori.

După partea literară a urmat producțiunea artistică; d-ra *Zosima* a executat cu multă abilitate din vióră câte-va frumoșe bucăți; d-na *Elodia Coandă*, cunoscuta harpistă, a delectat publicul cu vre-o trei bucăți; eleganța mișcărilor mâinilor, și greutatea instrumentului mănuit cu forțe multă grație de d-sa, a stârnit furtunose aplause.

SCIRILE DILEI.

— 10 (23) Ianuarie

Visita prințului moștenitor german la București. În cercurile politice române se vorbește cu siguranță, că A. S. I. principele moștenitor al Germaniei va visita București la primă-vară, unde va fi oșpetele Regelui și Reginei.

Procesele de presă în contra lui L. Korodi, Dr. Orendi și Dr. Fr. Liess, după cum spune „Kr. Ztg.“ vor fi pertractate în luna viitoare înaintea curții cu jurați din Târgul-Mureșului.

Visite împărătesci la Roma. Se fac mari pregătiri la Roma pentru primirea împăratului Germaniei și a Țarului Rusiei. Apartamentele ocupate la Quirinal de decedații Victor Emanuel și Umberto se aranjéză în un lux și un confort într'adevăr imperial. Apartamentul lui Victor Emanuel II, va fi locuit de împăratul Germaniei, ér acela al lui Umberto de Țarul. Și împăratul și Țarul vor petrece câte trei zile la Roma și două la Neapol. Țarul va sosi pe apă, ér împăratul pe uscat.

De la societatea academică „România Jună“ din Viena. În urma espi-rării mandatului membrilor din comitetul pe anul 1901/2 s'a făcut o nouă constituire de comitet, alegându-se: președ: cand. for. *Alexandru Sbiera*, vice-preș: cand. fil. *Nicolau Dobrescu*, secret. I. stud. for. *Leon Holca*, secret. II: stud. for. *Theodosie Iliuț*, cassar: stud. fil. *Stefan Grigoreviciu*, controlor: stud. tehnic *Vasilie Reus-Mirza*, bibliotecar și econom: stud. techn. *George Coșma*.

Biblioteca Academiei Române. Din Buletinul, ce ni-se trimite la redacție asupra mișcării în anul 1902 la biblioteca Academiei Române scótem următoarele date: S'au cerut cu buletine (în localul bibliotecii) 21928 volume de cătră 5174 cetitori. S'au împrumutat acasă 830 la 4 cetitori. În sala de lucru se află în sumă medie 1650 cărți, 34 reviste române, 116

putul piesei, sfârșitul ei, apoi proclamarea în mod sərbătoresc a autorului...

Étă ce visam stând în umbra cortului, într'o di frumoasă și caldă de érnă africană. Era liniște pretutindenii, o liniște aprópe completă. Din când în când numai d'abia se auđiau în depărtare talangele vre-unei turme, séu strigătele vre-unui păstor.

Tovarășii mei nu sciau decât câte-va vorbe franțuzesci, ér eu nu sciam nici atâta arabesce. Companionul meu, care îmi servea altă-dată de interpret, un spaniol, negustor de grâne, pe care-l cunoscușem în localitatea *Milianah*, nu se întorsese încă de la vânătoare. Și ast-fel, neputând conversa aprópe nimic cu tovarășii mei, fumam mereu și beam cafea turcoască, din nisce cesci mióf de porcelan, legate în argint.

Intr'un rând, de-odată începură câinii să latre și servitorii să fugă în toate părțile.

Un spahiu înalt, negru și urit ca un drac, cu haina roșie, veni în fugă spre noi, își opri calul în fața cortului într'un

moment, par'că ar fi oprit o mașină, și strigă: „*Sidi Daudi?**“

Era o depeșă venită de la Paris și pentru care umblase bietul curier din sat în sat după mine, începând de la *Milianah*.

Depeșă primită conținea simplele cuvinte: „*Piesa s'a jucat erî, mare succes Rousseil și Tisserant***“ magnific“.

Ce bucurie, ce surprisă!!!... Cetii și recetiți acéstă depeșă de dece, de două-deci, de-o sută de ori, cum ai face cu o scrisóre de dragoste. Inchipuiți-vé numai! Prima mea piesă!... Védând bucuria din ochii mei, cari îmi străluceau, védând, cum îmi tremurau mânilé, tovarășii mei arabi surideau și-și vorbeau în limba lor. Cel mai învêțat dintre ei și care scia mai bine franțuzesce, mă întrebă: „*France... nouvelles... famille...?*“ Nu! Nu erau nou-tăți de familie! Era cu totul alt-ceva! Și mi-era așa de greu în momentele acelea că nu puteam împărtăși și altora bucuria mea! Ne-mai având răbdare atunci, începui totuși să esplic tovarășilor mei, în mo-

*) Domnul Daudet?

**) Doi artiști dramatici renumiți.

dul cum sciam eu arabesce, despre teatre și despre importanța unei piese, jucată mai întâi. În zadar însă îmi fură toate sforțările. Sciam așa de puțin arabesce și ei sciau așa de réu franțuzesce, în-ât în nici un chip nu ne puturăm înțelege. În zadar gesticulam, în zadar arătam mereu depeșă, în zadar toate!!

Și peste câte-va zile plecai de pe cóstele Africii. Alger, Marseille, Paris! Eram la Paris! Ce-ni pása atunci, că am lăsat cerul așa de senin și albastru al Algeriei, în schimbul unui cer înegrit de nori gri și 'n schimbul unei zăpeđi și a unui frig mare!

Era séra când ajunsei la Paris. Eram așa de curios, așa de nerăbdător, încât nu mersei nici să cinez. Dela gară — direct la Odéon! Oh, tinerețe! Tocmai în séra aceea se juca pentru a doua órá piesa mea. Sala era plină de studenți și studente, de tot felul de omeni, de toate etățile.

Oh! și în séra aceea, când îmi védui piesa reprezentată pe scenă, pe scena aceea mare, în sala aceea nemărginită par'că, a teatrului Odéon, îmi gândeam,

cum póté să placă și cum pot spectatorii, aceia s'o aplauzeze așa de mult! Mie mi-se părea miserabilă. Tisserant și Rousseil într'adevăr, că jucau cum nu se putea mai bine. Dăr eu gășiam defecte în conținut, în împărțirea actelor, a scenelor. Mi-se părea o piesă rea de tot. În tot cazul eu așa fi vrut să scriu altfel, cu totul altfel, și atunci védui eu toate greșelile mele, tot ceea-ce n'ar fi trebuit să scriu. Îmi venea să merg pe scenă, să fac să mergă mai repede gesturi, vorbe, tot, tot în sfârșit, ca să nu dureze așa de mult reprezentarea piesei. O gășeam plictisitoare, fără nici o valóre. Îmi părea, că tot publicul din sală ride de mine, mă batjocorea. Și ce mulțumire, ce veselie, când în sfârșit căđu cortina și când putui să ies repede din sală, fără să mă observe nici men, furișându-mé pe lângă ziduri, fără nici o voce, rușinat, înfricat par'că, în toată mai ca un hoț, căruia îi e frică și de umbra sa...

Trad. de: *Stelian. n*

reviste străine. — *Manuscripte* s'au consultat 2388 de cărți 575 cetitori, *documente* 22618 de cărți 410 cetitori. *Sporirea* 7326 volume și broșuri, 129 ziare române din țară, 10 din afară, 143 reviste române din țară, 9 reviste române din afară, 169 reviste străine, 45 atlase și hărți, 26 stampe și portrete, 576 volume mscr. 7792 documente, 36 fotografii. 2 Albumuri, 5 desemnuri, 4 note musicale, 22 foi volante. — Din acest buletin am văzut numărul cetitorilor și al cărților cetite. Ceea ce am mai dori însă să șcim, este *numărul total al volumelor aflate în biblioteca Academiei Române!*

Falsificare la tragerile de sorți a titlurilor de rentă române. Ministrul român de finanțe era de mai mult timp pe urma unor falsificări sângeroase, în anii 1900—1901, cu ocaziunea tragerilor la sorți a titlurilor statului supuse amortisării. D-l Emil Costinescu a luat, serie „V. Naț.”, de atunci toate măsurile ca nici o neregularitate să nu se mai poată făptui, însă n'a dat urmare bănelilor ce avea, până ce n'a adunat probe suficiente, atât spre a-și face însuși convingerea, cât și spre a pune justiția în pozițiune de a se rosti în deplină cunoștință de cauză. Odată aceste probe adunate, d-l ministru a predat în 7 Ianuarie v. afacerea în mâna parchetului. Până acum, sunt implicați doi funcționari din ministerul de finanțe, d-nii: Al. Parisianu, directorul comptabilității, și V. Dimitrescu, șef de birou în serviciul datoriei publice. Din piață sunt de asemenea implicați doi: Dan Albahary, mic bancher, autorul intelectual și organizatorul întregii falsificări, având ca complice pe Behar, fost procurist al Casei cădută în faliment Aftalion, care face parte astăzi din firma Aftalion & Behar creată în urmă.

Ceea-ce a ispitit pe acești indiviți, era cursul scăzut al rentei la finele anului 1899 și în cursul anilor 1900 și 1901. În adevăr, pe atunci cursul rentei 4% fiind cam 80, fie-care titlu de 5000 lei eșind la sorți lăsa un beneficiu de 1000 lei. Așa, cinstitul Dan Albahary și cu complicele său, a combinat să cumpere, înaintea tragerilor la sorți, titluri de rentă 4%, și cari se înțelesese și cari presidau singuri tragerile la sorți, făceau, prin falsificări, să se trecă ca eșite la sorți toate titlurile ce le cumpărase și le poseda Albahary. Behar, Parisianu, și Dimitrescu au fost arestați de parchet. Dan Albahary, prinzând probabil de veste, a trecut de câte-va zile peste fruntarie. El se află la Nissa; fratele său însă, complice în afacere, a fost arestat. Un unchiu și un socru al lui Behar au fost aduși la instrucție, și reținuți. Behar și Albahary au doi complici la Berlin, în contra cărora se va începe de asemenea urmărirea. S'a găsit atât la Parisianu și V. Dimitrescu, cât și asupra lui Behar, precum și la conțoarul lui Dan Albahary, doveșile cele mai sdrobitoră despre complicitatea și fraudele lor comune. Arestarea celor doi funcționari, Al. Parisianu și V. Dimitrescu, a produs în București o viuă impresiune. Ei vor fi imediat destituiți.

Portul Sulina fiind liber de ghețuri. sosesc vapore în continuu. În zilele de 2 și 3 Ianuarie st. n. au plecat din Sulina, încărcate cu cereale, vaporele *Vrissus*, cu destinație pentru Ancona, și *Nettuno*, cu destinație peste Anvers.

Logodnă. D-șora Florica Frâncu nepoța d-lui Ioan Simionăș, președintele scaunului orfanal din Deva, și verișora d-lui Dr. Amos Frâncu avocat în Clușii s'a logodit cu d-l Iosif Boteanu profesor la școlile reale din Deva.

Vreme de primăvară la Palermo. D. Luigi Cazzavilan, directorul țiarului „Universul”, care se află la Palermo, telegrafiază d'acolo că timpul e splendid, așa că se pare că e primăvară. Se văd pretușindeni flori de mandarin, portocali și lăzări. Lumea umblă fără paltone.

Omor. Se scrie din Checia-română (Banat): Vineri dimineață veduva Stana Baru a fost găsită mortă în locuința sa.

Capul femeii avea răni oribile produse din loviturile cu toporul. Dulapurile erau sparte și multe obiecte furate. Făptuitorii sunt până acuma necunoscuți. Gendarmaria cercetează.

O românească-sculptor. Cetim în „Cronica”: La Ateneu, de câte-va zile se află expus bustul Alteței Sale principelui Carol, care a fost admirat de toți câți l'au vizitat. Bustul este destinat a fi oferit Majestății Sale Regelui, împreună cu un pergament pictat după modelul artei italiene din secolul al XIV-lea. Atât bustul, cât și pergamentul sunt executate de o bucu-reștencă, d-șora Maria Drăghicescu, elevă în anul al V-lea al Academiei regale de arte din Florența, și a fost executat după ultima fotografie, care reprezintă pe principela Carol în costumul de elev al școlii militare din Iași, o lucrare de artă în tota puterea cuvântului, ca execuție și ornamentație. La baza bustului se află o ramură de stejar și una de laur, semn al forței și inteligenței, și pe soclu stă o aquilă cu aripile desfăcute, având se-și ia sborul. Reușita acestui bust denotă un talent artistic extraordinar al d-rei Maria Drăghicescu, care după ce și-a făcut studiile în mod strălucit în țară, a plecat de patru ani la Florența, unde a obținut numeroase medalii. După câte aflăm la distribuția premiilor din anul trecut, directorul Academiei, d. V. Micheli, felicitându-o i-a spus: „In curând vei deveni o artistă mare. Să nu uiți că ai învățat la noi, în Florența”. In afară de studiile de sculptură, făcute cu ilustrul sculptor Narcis Piccioli, d-șora Drăghicescu a urmat și studiile de pictură ale celebrului pictor Pompeo Massani, de ciselură și decorațiuni ale renumitului Cassioli și de arhitectură ale cunoscutului Gurissati. D-șora Maria Drăghicescu este primul sculptor-femeie din țară.

9 milioane câștigate în jocul de cărți. Un tiner vizitator al unui club din Londra, cu numele Cecil Ayston, a câștigat la o partidă de baccara, care a durat nu mai puțin de cât 50 de ore, în total suma de 9 milioane. Vr'o 5—6 dintre Londonesi din lumea elegantă și-au pierdut cu ocaziunea această aproape tota averea lor. Curios este, că Cecil Ayston s'a decis a nu mai juca cărți până ce nu va fi cheltuit cele 9 milioane până la ultimul ban, și și-a fixat pentru această un termen de un an și jumătate. El dorește de fapt să cheltuească 500.000 pe fie-care lună și această în termenul de 18 luni făcând numai și numai „cheltueli utile”, ceea ce nu-i va fi tocmai ușor.

Pentru masa studenților din Brad. Și-au răscumpărat felicitările de anul nou 1903, contribuind la fondul „Masa studenților” de la gimnaziul din Brad: 1) Victoria Frâncu profesora, Deva 4 corone 2) Dr. Tiberius Brediceanu, secretar la „Albina” 5 cor. 3) Dr. Lazar Simon adv. Ceacova 5 cor. 4) Petru Sinca, paroch gr. or. Batiz 2 cor. 5) Nicolae Pop capelan, Ormindea 2 cor. Primescă profundă mulțămire! *Brad*, 3/16 Ianuarie 1903. — *Comisiunea administrativă.*

2 Un medicament pentru popor. Prin așa numitul *spirt de vin* (Franzbrandtwein) și *careea de vin al lui Moll*, pacie ților li-se oferă un mijloc vindecător sigur și ieftin contra m ladiilor de reumă apoi la răni și umflături. Pr țul unei stic'e dimpreună cu îndrumarea necesară e de corone 1.00 Se trimite d'nic prin r-mbursă postală de farmacistul și liferantul curții c. și reg. *A. Moll, Viena 1 Tuchlauben 9.* In farmaciile din provincie și in droguerii se se cără hotărât preparatul *A. Moll*, ca e e provăcut cu marca de contravenție și cu subscrierea

Sciri locale.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat: de la d-na *Maria Taus* din Măgheruș 2 cor., de la d-l *Vas. Orășan* paroch în M. Sân-Iacob 2 cor. în loc de felicitări de anul nou; de la Redacția țiarului „*Drapelul*” din Lugoș o parte a contribuțiilor intrate pentru răscumpărarea felicitărilor de anul nou de la

mai mulți binefăcători **100 cor.** Primescă marinimoșii sprijinitori cele mai căldurose mulțămite. — *Direcțiunea școlilor medii gr. or. rom.*

Balul veteranilor din Brașov, despre care am amintit deja, a trecut prin multe peripeții până s'a putut ține. In urma denunțării țiarului „*B. L.*”, conform căreia invităriile ar conține embleme nepermise (emblema Transilvaniei, încunjurată de steagurile casei domnitoare și cicore), poliția a interzis balul și numai după-ce s'a făcut recurs la vicespan și s'au revocat toate biletele cu numitele embleme, s'a permis în ultimul moment ținerea balului. Din incidentul acesta „*Kr. Ztg.*” la posta redacției a serie următoarele: „Pe cât șcim noi, în Ungaria sunt oprite numai stegurile și colorile, florile însă nu. Pentru a evita însă or ce colisiune cu legea, pe viitor ar fi bine pôte să se pună pe bilete în loc de cicore — usturoi”.

Mulțămire publică. Cercul colegial „*Florian*” al pompierilor aduce mulțămire publică tuturor acelor, cari și-au dat concursul la serbarea aranjată de d-șorii. In special li-se aduce mulțămire acelor domni, cari au contribuit pe d'asupra prețului biletelor în total cu suma de 74 corone, precum și d-șorelor: *Matilda Gömöri, Adela Köpe, Frida Römer* și d-lor: *Desid. Bernhard, Samuel Pragner* și *Bela Csibi* pentru binevoitorul lor concurs. — *Președintele cercului colegial „Florian” al pompierilor.*

Premii pentru industriași.

Ministrul de comerț *Ludovic Lang* a trimis o circulară, în care aduce la cunoștința camerelor industriale, că are de gând a da premii pentru muncitorii sînguincioși și cu purtare bună. De o camdată se vor distribui anual la 100 muncitorii câte 100 corone.

Condițiunile premiei sunt: 1) Muncitorii respectivi să fie supuși ungarî 2) Să fie permanent în muncă industrială, ceea ce va trebui să dovedească cu condicua de muncă. Portarii, vizitii servitorii de birou și alții, cari îndeplinesc servicii analoge nu vor pute fi premiați. 3) Trebuie să fi împlinit cel puțin 15 ani fără întrerupere în munca industrială. Anii de ucenicie se numără. La cei aplicați la o industrie, care se practică în anumite sesone, aceste sesone sunt echivalente cu anii întregi. 4) Câștigul anual al premiatului să nu întrecă suma de 2000 corone.

Condițiunile acestea vor trebui dovedite prin acte legalisate, eventual prin condicue de lucru în original său în copie. Același muncitor nu pôte fi premiat decât odată. Premiul va primi în afară de premiul de bani și o diplomă de recunoștință.

Camerele de industrie vor propune pe candidați până pe la sfîrșitul lunii lui Iunie, și distribuția premiilor va avé loc de serbătorile Crăciunului cu solemnitate mare, la care vor fi de față autoritățile și corporațiunile.

Trei luni în somn letargic.

In clinica de psihiatrie de la spitalul general din Viena s'a deșteptat zilele acesteia o fată, care a dormit neconștient trei luni de zile. Fata este în etate de 20 de ani. Asupra acestui cas interesant se scrie din Viena.

In ziua de 16 Octomvrie a. tr. fica unui comerciant din Ungaria cu numele *Bertha Fischer* fu adusă de către părinții ei la Viena. La față se manifestau la început semne de alienație, apoi începă să refuze hrana, și în cele din urmă într'o ții adormi greu și nu se mai trezi din somn. Nici călătoria îndelungată în tren, nici transportarea la clinica psihiatrică nu o conturbară de fel. Ajunși la clinica părinții comunicară medicilor, că fata mai avuse înainte cu doi ani un asemenea somn, d-er că atunci letargia nu avusese

o așa lungă durată. Pacienta fu tratată după toate regulile sciinței medicale și profesorul *Wagner* a demonstrat cazul și în fața auditorilor săi. — De la 16 Octomvrie au trecut șeptemăni întregi și situația fetei nu s'a schimbat întru nimica. Stătea întinsă în celula ei, cu ochii închiși. Inima, respirația, pulsul și toate celelalte funcțiuni vitale rămăseră nealterate. Hrana i se administra cu ajutorul unui tub și consta dintr'o păpară compusă din lapte, zahar și ouă. De două ori pe ții i-se dedea această hrană. In tot timpul somnului cataleptic (catalepsie=afecțiune celebrară în care sensibilitatea exterioră și mișcările voluntare sunt întrerupte), fata era cu deservire fără simțiri, nu manifesta nici o reacțiune la împunsăturile acului, cornea ochilor era nesensibilă pentru lumină și decă o mutau în pat în altă situație, rămânea nemșcată.

Inainte de asta cu câteva zile medicii, cari o supraveghiau cu cea mai mare atențiune, observară, că fata își deschide ochii. Cu toate acestea însă somnul și lipsa de conștiință a mai durat încă 48 ore după deschiderea ochilor. Abia încetul cu încetul își reveni în simțiri. Prima manifestare de viață a fetei fu un rîs vesel, care îi învoiră fața și dispoziția această veselă se menține până în momentul de față. Fata însă nu-și mai aduce nimic aminte din timpul de mai înainte și nu știe, ce s'a petrecut cu d-nsa în aceste 12 șeptemăni. Medicii speră, că îi va reveni memoria, căci înainte de doi ani, când mai căduse în asemenea somn, a știut se spună ce s'a petrecut în jurul ei și ce s'a vorbit în timpul somnului. Șeful clinicii asigură chiar, că fata își va redobândi cu deservire sănătatea.

NOU ABONAMENT
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI”.
Cu 1 Ianuarie st. v. 1903
se deschide nou abonament, la care invităm
pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.
Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
corone, pe șese luni 12 corone, pe trei luni
6 corone, pe o lună 2 corone.
Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.
Abonarea se pôte face mai ușor
prin mandate postale.
ADMINISTRAȚIUNEA.

Literatură.

„*Supplex Libellus Valachorum*”. memoriul prezentat împăratului *Leopold II.* de către episcopii *Bob* și *Adamovici* în numele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc și alătura de acesta traducerea românească făcută de profesorul *Dr. E. Dănuș*. Un exemplar broșat costă 1 coronă (+ 5 b. porto).

ULTIME SCIRI.

Paris, 22 Ianuarie. Țiarului „*Matin*” i-se anunță din Caracas (*Venezuela*), că generalul *Rivera*, șeful revoluționarilor, a atacat Coro. Lupta a durat 10 ore. Numărul morților și răniților e mare.

Londra, 22 Ianuarie. Sir *Thomas Sanderson*, secretar la ministerul de externe, a muștrat viu pe lord-majorul *Sir Marcus Samuel*, pentru că n'a invitat la banchetul din *Guildhall* și pe ministrul plenipotențiar al României, pe motiv că jidovii din România ar fi persecutați.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu.*
Redactor responsabil: *Traian H. Pop.*

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,**

se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge lângă prețul postal arătat, încă 25 bani pentru comandație.)

Cărți de rugăciuni și predicii.

Micul mărgăritar sufleteșc, cântăciua de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copiii mai mărișori. Legată costă 44 bani) + 5 b. porto.

Carte de rugăciuni, cereri și laude intru onóra Preacuratei Feciore Maria pen ru folosul și mângăierea sufletelor. Prețul legat 40 bani) (+ 5 b. porto).

Cuvântări bisericești scrise de Ioan Papu Tom. III Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericești de Ioan Papu: tomul I, III și IV cuprinde cuvântări bisericești acomodate pentru ori-ce timp; și pentru toate săbătorile de peste an. Pe lângă predicii, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor săbători. Fiă-care tom separat costă 3 cor (plus 10 b. porto).

Predici pe toate Duminecile și săbătorile de peste an, V I. de Em. Eșterescu, cunoscut atât de bine în cercurile românești din numărós le sale scrieri. Are 250 pag. Prețul cor. 3 (+ 20 b. porto.)

Predici pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Deharbe, de V. Christe. Conține predicii dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Mama sfântului Augustin de Emil Bouzand, traducere de Salba. Editura d-ru prof. Dr. E. Dăianu. Tipografia arhitectesăna din Blășu. Cartea are 31 cõle de tipar (500 pagi) și este fructul ostenelelor unor laborioși studenți în teologie dela universitat-a din Budapesta Cuvântu „Salba ne reamintese societatea literară cu același nume a teozozilor din seminarul desființat „S-ta Barbara“ din Viena. cărei societate și în mulțumim publică ea Fabiolei și a unei părți din catechismul cel mare al lui Deharbe. Traducătorii ne ofer o lectură edificătoare în stil îngrijit, tiparul curat, hârtia bună. Prețul unui ese nplar legat elegant în păza este 4 corõne (+ 30 b. porto.) Un esemplar broșat 3 corõne (+ 30 b. porto.)

Cuvântări funebre și iertăciuni pentru diferite case demõrte, de Ioan Papu Preț. 3 cor. (plus 30 b. porto.)

Cuvântări funebre și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ioan Papu. Conțin vre-o 400 pag. Prețul 3 corõne (+ 20 b. porto.)

„Clipe de repaus“ de Sorcovă. Un volum elegant, care pöte ocupa loc pe masa ori-cărui salon. Prețul 2 corõne. (Pentru România 2 Lei 50 bani) porto extra. Credem a fi de prisos a mai recomanda în special această nouă apariție literară. În acest volum găsim un limbagiu frumos românesc și niște povestiri scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai pui jos, până nu ai citit-o totă. Se pöte procura la Tipografia A. Mureșianu pe lângă trimit-rea prețului indicat plus 20 bani porto.

Călinđarul Plugariului.

A apărut și se pöte procura de la tipografia A. Mureșianu — Brașov, „Călinđarul Plugariului“. Prețul, cu porto, 25 cr. (50 bani).

Acest călinđar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obișnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor și cele postale, scala timbrelor, Măsurile, tirgurile din Ardeal și Ungaria și lista advocaților români.

În partea literară vedem portretul bine reușit al repausatului episcop Mihail Pavel cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Să-l urmăim“). Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cincif într-o păstăie (poveste de Andersen), Lulăua lui moș Radu, Legenda pământului și a muncii, de Dim. Dan, „Al mai tare om din lume“ (poesie în dialect bănățeneș) de regretatul tiner poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este și în acest an bine reprezentată prin următoarele articole: „Dușmanii economiei“ de Ioan Georgescu; „Plantarea zomilor“ de A. Boldor, „Cauzele de ce sămănăturile sunt rele“ de N. H. Vechiulescu, „Insecte stricăcioșe pomilor și viilor“, „Ce plătesce banul și cum îl cruțăm noi?“

După partea economică urmăză pe mai multe pagini diferite „povești“, apoi „Diverse“ și în fine „Anecdote și Glume“.

Ca adaos sunt și anul acesta o mulțime de anunțuri.

**Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei“**

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

CZUBA-DUROZIER & Cia.
DISTILLERIE FRANÇAISE, PROMOTEUR

Cognac

**„ALBINA“
institut de credit și de economii în Sibiu.**

Publicațiune.

În sensul art. de lege XXXVI din anul 1876 §. 29.

1. Suma scrisurilor fonc. puse în circulațiune cu ziua de 31 Decembrie 1902 fa e K 4 988,500—
 2. Pretensiunile institutului de împrumuturi hipotecare, cari servesc de acoperirea acestor scrisuri fonciare sunt de „ 5 079,957—
 3. Valörea hipotecelor luate de basă la susnumitele împrumuturi hipotecare este de „ 20.586,429-52
 4. În sensul § 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de „ 400.000 —
- acesta e indus în cont separat și plasat în următoarele efecte publice:
Nom. K	2 000 —, Sorti de stat din 1854 cu 3-20/0,
„	„ 7,400—, Sorti de stat din 1860 cu 40/0,
„	„ 5,200—, Obligațiuni cu premii ale băncii ung. hip. cu 40/0,
„	„ 4,200—, Sorti de ale împrumut. pt. regul. Tisei cu 40/0,
„	„ 2,800—, Sorti de ale împrumut pt. regul. Dunărei din 1870 cu 50/0,
„	„ 6,000—, Obligaț. cu premii de ale institut. austr. priv. de credit. fonc. cu 30/0,
„	„ 200,000—, Scrisuri fonciare Ungar. Landes-Central-Spar-cassa cu 41/20/0,
„	„ 170,000 —, Scrisuri fonciare Pester ungar. Commercial-Bank cu 41/20/0,
„	„ 12 000 —, Rentă comună Mai cu 4 20/0
„	„ 4,000—, Acțiuni de ale reuniun. gener. de credit fonciar pt. proprietarii micii din Ungaria cu 50/0

Sibiu, 10 Ianuarie 1903.

(817,1—1.)

Diracțiunea.

**Pentru o fabrică mai mare se caută
un Corespondent abil.**

Să cere se fie: creștin în etate de 23 — 26 ani necăsătorit, se cunöscă bine limba germână și română în scris și vorbire, precum și cunoscințele comerciale aprofundat, Ștennografie, scrisöre frumoșă, se aibă plăcere, diligență și capabilitate la lucrări independent.

Oferte detaliate cu fotografie și copii de testimoniu, a se adresa la Haasenstein & Vogler Wien. I.

**ABONAMENTE
LA
„Gazeta Transilvaniei.“**

Prețul abonamentului este:

<p>Pentru Austro-Ungaria:</p> <p>Pe trei luni . . . 6 cor.</p> <p>Pe șese luni . . . 12 „</p> <p>Pe un an 24 „</p>	<p>Pentru România și străinătate:</p> <p>Pe trei luni . . . 10 fr.</p> <p>Pe șese luni . . . 20 „</p> <p>Pe un an 40 „</p>
---	---

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

<p>Pentru Austro-Ungaria:</p> <p>Pe an 4 cor.</p> <p>Pe șese luni . . . 2 „</p> <p>Pe trei luni . . . 1 „</p>	<p>Pentru România și străinătate:</p> <p>Pe an 8 fr.</p> <p>Pe șese luni . . . 4 „</p> <p>Pe trei luni . . . 2 „</p>
--	---

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin
— mandate postale. —

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

**Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“**

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lequire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioșe la stomach și pânțec, în contra cărcailor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bõle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încöce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corõne 2. —

Falsificațiunile se vor urmări pe cale jutecătöröscă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scuire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este förte bine cunoscută ca un remediu poporal cu deosebire prin tras (frotat) alinã durerile de gõdină și reumatism și a altor urmări de rēcělã. Prețul unei sticle originale plumbate, Corõne 1.90.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin sãpun de copii și dame fabricat după metodul cel mai nou pentru cultivarea raționalã a pelii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cluci bucăți Corõne 1.80. Fie-care bucătã de sãpun, pentru copii este provădută cu marea de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

C. și P. furnisor al curții imperiale Viena, Tachlanben 9

Comande din provinciã se efectuează gîlnic prin rambursã postalã.

La deposite se se cërã anumit preparatele provădute cu iscãlțitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremia Nepoșil, Teutsch & Tartler.